

детектор медіа

2022

річний звіт

Київ · 2022

ЗМІСТ

- 3 ■ КОРотКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО «ДЕТЕКТОР МЕДІА»**
- 4 ■ ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ГОЛОВИ**
- 6 ■ 2022 РІК У ЦИФРАХ**
- 9 ■ ПОРТАЛ «ДЕТЕКТОР МЕДІА»**

- 13 ■ НАША ДІЯЛЬНІСТЬ**

- 13 ■ I. Сприяння підвищенню якості контенту (зокрема новинного) медіа в Україні**
 - 13 Збільшення спроможності суспільства контролювати якість медіаконтенту
 - 16 Підвищення спроможності органів журналістського саморегулювання
 - 18 Створення кращих умов для повноцінної діяльності Суспільного мовлення
 - 20 Аналіз впровадження ринкових медіареформ
 - 21 Аналіз та адвокація публічної політики в інформаційному та культурному секторах
 - 21 Підвищення професійної компетентності журналістів та медіаменеджерів
 - 22 Сприяння розвитку системи співрегулювання

- 24 ■ II. Рух до лідерства в інноваціях у сфері медіаграмотності**
 - 24 Просто про медіаграмотність
 - 24 Інноваційні засоби медіаграмотності та громадянської освіти
 - 30 Оцінка обізнаності щодо медіаграмотності та протидії дезінформації
 - 31 Якісне інформування про COVID-19

- 32 ■ III. Протидія дезінформації за допомогою інноваційних інструментів та технологій**
 - 32 Робота Центру досліджень
 - 32 Виявлення та протидія дезінформації
 - 37 Розширені можливості стратегічних комунікацій для ключових зацікавлених сторін

- 38 ■ IV. Зміцнення довіри змі до громадянського суспільства**

- 39 ■ ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК**
 - 39 Зменшення військових ризиків: відкриття представництва в Литві
 - 40 Створення внутрішнього дослідницького центру для посилення спроможності організації виконувати різноманітні проекти у сфері протидії дезінформації

- 41 ■ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ**
- 42 ■ КОМАНДА**
- 46 ■ ДОНОРИ**

КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО «ДЕТЕКТОР МЕДІА»

Громадську організацію «Детектор медіа» створили українські журналісти в січні 2004 року (з 2004 року до квітня 2016-го мала назву ГО «Телекритика»). Організація поєднує функції засобу масової інформації та аналітичного центру у сфері медіа та протидії пропаганді в Україні й посідає гідне місце серед подібних аналітичних центрів на міжнародному рівні. Незмінною головою організації є її засновниця та натхненниця, відома українська журналістка та медіаекспертка Наталія Лигачова. Понад 20 років команда «Детектора медіа» послідовно сприяє дотриманню журналістських стандартів в українських ЗМІ, вдосконаленню національного законодавства в медійній та інформаційній сферах, підвищенню професійного рівня журналістів, формуванню демократичної культури медіаспоживання серед українських громадян. У першу чергу наша команда відома завдяки групі власних інтернет-видань, що поєднує створення медійного контенту, різнопланові дослідження медійного простору, ринку та продукту, модерування професійної дискусії в журналістському цеху, адвокацію законодавчих та суспільних змін, що стосуються медіа, та медіаосвіту, спрямовану на широку аудиторію.

Організація створює власні інформаційні продукти: дослідження, аналітику, інфографіку, кепшен-відео, відеоблоги тощо. Члени команди беруть участь у робочих групах та дорадчих структурах при органах влади, проводять моніторинги та дослідження, тренінги та публічні заходи для різних цільових аудиторій. ГО «Детектор медіа» постійно вивчає й реагує на реальні потреби українського суспільства, разом із колегами з інших медійних неурядових організацій впливає на порядок денний українського медіапростору. ГО «Детектор медіа» є членкинею громадської спілки «Коаліція Реанімаційний пакет реформ» (РПР).

детектор медіа

detector.media

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ГОЛОВИ

Наталія Лигачова-Чернолуцька

Голова ГО «Детектор медіа»,
шефредакторка порталу
«Детектор медіа»

ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА змінила всі плани «Детектора медіа», як, власне, і кожного українця. Наш проєктний менеджер Сергій Кравчук та системний адміністратор Влад Дзіковський пішли захищати Україну. Інші члени команди працювали вдень і вночі. Шукали нові формати, вигадували нові продукти, знаходили нові підходи, визначали пріоритети — і діяли. За понад двадцять років роботи ми знаємо, що протидіяти ворожим інформаційним впливам не менш важливо, ніж зі зброєю в руках захищати рідну землю. Ми почали протидіяти проросійській пропаганді задовго до повномасштабного вторгнення, ми фіксували заяви проросійських медійників і боролись за те, щоб усунути їх з інформаційного простору, багато років поспіль, але 24 лютого 2022 року ця боротьба вийшла на новий рівень.

У перший день війни ми почали фіксувати нахабство проросійських медійників у проєкті «Дошка ганьби». Бо, певні в перемозі Росії, вони почали масово поширювати поразницькі настрої та закликати до колабораціонізму та згортання опору. Ми фіксували їхні публікації та висловлювання, заклики, аби потім ці люди не залишились непокараними і нарешті стали нерукоподаваними. Зрештою ми внесли в цей проєкт, і на основі наших матеріалів уже відкрито вісім кримінальних проваджень. Сподіваємося, що проваджень і рішень суду стане більше й ці люди ніколи вже не працюватимуть у медіапросторі нашої країни. А ще ми разом з іншими медійниками та громадськими активістами добились виключення деяких проросійських ведучих із телемарафону «Єдині новини».

Ми створили підсайт «DisinfoChronicle», який став центром збору й документування розвінчаних російських фейків, повідомлень тощо, створених нашою власною командою, а також іншими фактчекерами з України та за кордоном. Щодня в інформаційному просторі з'являлись нові й нові фейки та маніпуляції, поширені ворожою пропагандою, і щодня ми

їх розвінчували та пояснювали українцям, чому в таке не варто вірити. Продовжуємо це робити й тепер, бо дезінформації не меншає.

Ми знаємо, що українці краще сприймають інформацію через розважальні формати. Зрештою, саме через розважальні формати ми успішно розвінчували в попередні роки фейки про коронавірус. З моменту початку великої війни «першою ластівкою» стала радіопрोगрама (згодом подкаст) «Русській фейк, іді на...». Перші епізоди програми наш програмний директор Вадим Міський записував в укритті в Чернівцях. Програма лунала в ефірі «Українського радіо», яке стало чи не єдиним джерелом перевіреної інформації на тимчасово окупованих територіях. Після неї була телепрограма «Анатомія фейку» для німецького російськомовного каналу, наш традиційний «NewsPalm», безліч відео з розвінчаннями фейків у тіктоку.

Ми створили Центр досліджень, який почав досліджувати меседжі дезінформації в соцмережах. Аналітичні дослідження Центру стали сильним аргументом у комунікації з партнерами та міжнародною спільнотою, а також важливим підтвердженням для українців, що проросійська дезінформація шириться внаслідок ретельно спланованих кампаній, що це інформаційна війна. Проінформований — отже озброєний. Ми інформували, як це працює, аби українці впізнавали ворожі меседжі і не піддавались цій провокації.

Ми розповідали світу про нашу війну і нашу боротьбу. На десятках конференцій, презентацій, відкритих і закритих зустрічей, через всі канали поширення інформації. Ми створили англomовну версію сайту «Детектора медіа» й запустили англomовні відеобріфінги з розвінчуванням фейків, аби англomовні медійники, політики, діячі мали змогу отримувати правдиву інформацію про ситуацію в Україні.

Ми продовжуємо робити те, що завжди вважали важливим. Ми моніторимо телемарафон «Єдині новини», бо навіть в умовах війни вважаємо неприпустимими ігнорування журналістських стандартів, і ставимо в пріоритет цінності демократії, зокрема свободу слова. Ми захищаємо права українських та міжнародних журналістів, як це було в ситуації зі спробою позбавити акредитації частину медійників, що висвітлювали звільнення Херсона. Ми пам'ятаємо про важливість прогресивного проєвропейського галузевого законодавства, тому багато працювали для ухвалення, а тепер і для коректної імплементації рамкового закону «Про медіа».

В Україні іще багато роботи, і боротьба триває. Ми навчились працювати, коли російські хакери намагаються «покласти» сайт і коли російські ракети влаштовують блекаут всій країні. Ми працюємо з інформацією, і бачимо, як наша робота дозволяє покарати злочинців. Ми бачимо, як наше суспільство стає сильнішим і готовим опиратись ворожому тиску, коли він тисне фейками й танками. Ми знаємо, що перемогли в кількох інформаційних битвах, але інформаційна війна ще триває. Ворог сильний, але в нас є за що боротись, і ми неодмінно переможемо. Слава Україні!

2022 РІК У ЦИФРАХ

Вебресурси ГО «Детектор медіа»

детектор медіа «Детектор медіа»	ДМ media sapiens «Media Sapiens»	ДМ суспільне «ДМ Суспільного»	ДМ відеотека «Відеотека»
ВИБОРИ : ЗМІ «Вибори та ЗМІ»	ДМ ЗМІ для змін «ЗМІ для Змін»	detektor media «Detector Media»	#DisinfoChronicle DisinfoChronicle»

Статистика вебресурсів

Моніторинг медіа

- Кількісні та якісні моніторинги щоденних вечірніх теленовин на топканалах — **10**.
- Щотижневий кількісний моніторинг телемарафону «Єдині новини» — **69**.
- Щоденний тематичний моніторинг телемарафону «Єдині новини» — **291**.
- Щоденний тематичний моніторинг «FreeDom» — **187**.
- Моніторинг провідних політичних телевізійних токшоу — **5**.
- Моніторинг регіонального телебачення — **28**.
- Моніторинг національних новинних каналів — **7**.
- Моніторинг кремлівських пропагандистських наративів на українському ТБ та в інтернет-медіа — **8**.
- Моніторинг якості новин та контенту Суспільного — **1**.
- Моніторинг російської дезінформації в телеграмі — **4**.

Дослідження та аналітичні звіти

- Індекс медіаграмотності українців (дослідження)
- Фейки та факти. Чи розрізняє їх українська молодь? (дослідження)
- Українська аудиторія після початку великої війни: зміни у медіаспоживанні, сприйняття інформаційного простору, чутливість до спотвореного контенту (дослідження)
- Медіаспоживання в Україні: зміна медіапотреб та програш російської пропаганди (дослідження)
- Головні тренди у щоденних новинах всеукраїнських телеканалів 2019–2021 років (дослідження)
- Аналіз російської пропаганди в 11 європейських країнах (дослідження)
- Аналіз найпопулярніших каналів українського сегмента Telegram (дослідження)
- «Телеграмна імперія» розвідки Росії під час великої війни (дослідження)
- Російська дезінформація щодо українських біженців у соціальних мережах (дослідження)
- Російська ЛГБТ-дезінформація у соціальних мережах (дослідження)
- Російська гендерна дезінформація в соцмережах (дослідження)
- Що відбувається з телеграм-каналами проросійських блогерів, політиків та медіа (дослідження)
- 330 відтінків російської дезінформації: досліджуємо інформаційний простір Східної Європи (дослідження)
- Моніторинг роботи Комітету ВРУ з питань гуманітарної та інформаційної політики за перше та друге півріччя 2022 року
- Моніторинг роботи Держкомтелерадіо за перше та друге півріччя 2022 року
- Моніторинг роботи Медіарегулятора (Національної ради з питань телебачення і радіомовлення) за перше та друге півріччя 2022 року.

Унікальні онлайн-продукти

Сатиричний відеоблог «NewsPalm»

51 випусків

6 500 000 переглядів

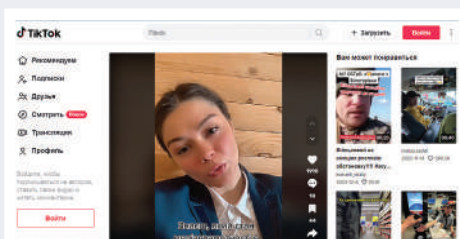
Сатиричний відеоблог «Що не так»

21 випуск

56 000 переглядів

Тіток-відео з медіаграмотності

300 відео

12 000 000 переглядів

Подкаст і радіoproграма «Русській фейк...»

250 випусків

3 000 000+ прослуховувань

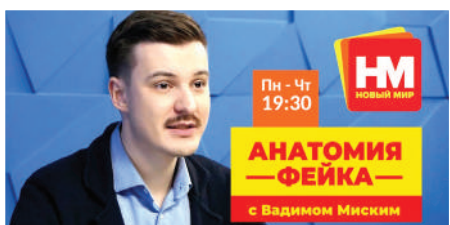
Спецпроект «Правда і вигадки про коронавірус»

16 матеріалів

40 000 переглядів

Телешоу «Анатомія фейка»

50 випусків для каналу з аудиторією в

≈700 000 глядачів у праймі

NewsBoard

Інтерактивний курс
із медіаграмотності
для учнів

MediaMonitoringApp

ПОРТАЛ «ДЕТЕКТОР МЕДІА»

detector.media

Інтернет-видання «Детектор медіа» — watchdog українських ЗМІ. Засноване в лютому 2016 року екскомандою інтернет-видання «Телекритика» на чолі з Наталією Лигачовою («Телекритика» була заснована Наталією Лигачовою в 2001 році).

Портал складається з кількох сайтів:

«Детектор медіа»

детектор медіа

detector.media

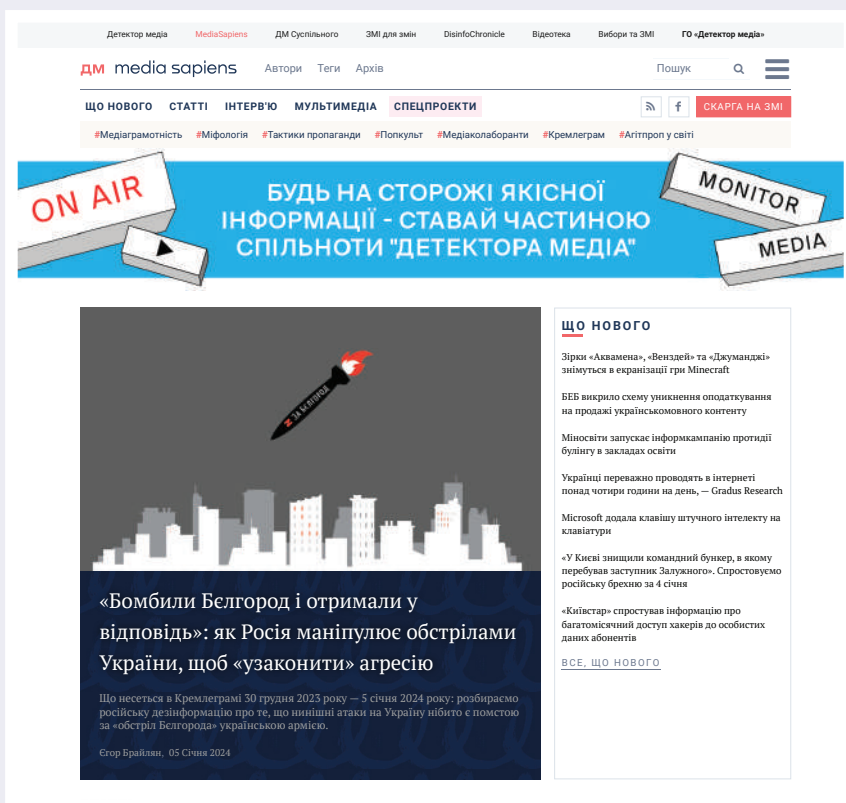

Нішеве онлайн-видання, цільовою аудиторією якого є медійники, медіаексперти, представники західних та українських громадських, донорських організацій, аналітичних центрів, державні службовці, політологи, політики, маркетологи, піарники, студенти журналістських вишів та фахівці дотичних гуманітарних сфер. На сайті до уваги аудиторії — найповніша в українських ЗМІ стрічка галузевих новин, медіакритика, моніторинги медійного контенту, огляди й аналітика медіаринку, інформаційної політики держави, проблем медійної галузі, майстер-класи та інтерв'ю з медійними фахівцями тощо.

«Media Sapiens»

ДМ media sapiens

osvita.mediasapiens.ua

2022 рік

2133
публікації

≈1 900 000
відвідувачів

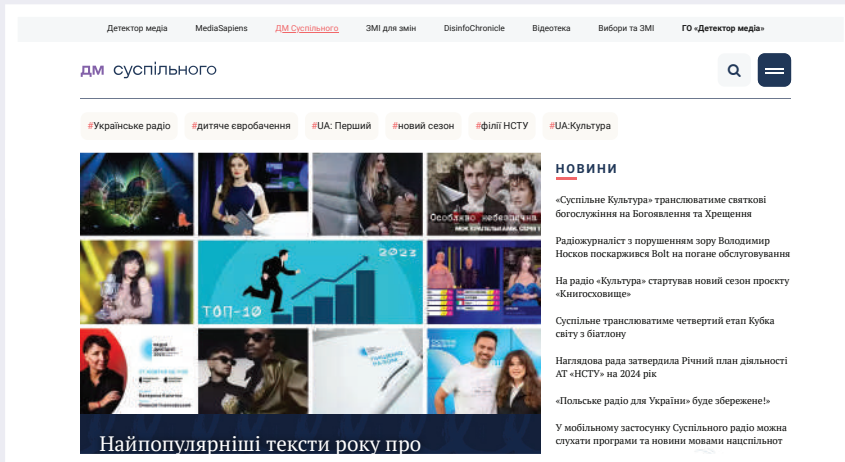
≈2 900 000
переглядів

«Media Sapiens» — нішеве онлайн-видання, засноване у 2010 році. Завдання сайта — просувати свідоме використання медіа, сприяти формуванню критичного мислення в широкій аудиторії медіаспоживачів. Ресурс аналізує тенденції у світовій журналістиці, маніпуляції в новинах, а також надає знання та інструменти для ефективної взаємодії людей з-поза медійної сфери із сучасними медіа. Протягом року після дослідження запитів аудиторії «Media Sapiens» дизайн сайта був осучаснений та адаптований для кращого сприйняття інформації та ефективнішого донесення даних до широкої аудиторії. Сайт «Media Sapiens» залишається унікальним ресурсом в українському сегменті, який висвітлює різні аспекти медіаграмотності та розвінчує інформаційні маніпуляції. У 2022 році опубліковано 2133 матеріали, з них 330 статей, 30 інтерв'ю та 1723 новини. Річна аудиторія сайта склала 1,9 млн користувачів, що на 12 % більше, ніж у попередньому році. Загальна кількість переглядів сторінок склала 2,9 млн, що на 32 % більше, ніж у попередньому році. Основні теми, які висвітлюються на сайті: медіатренди, викриття маніпуляцій, фейків та пропаганди, тренди медіаосвіти в Україні та за кордоном, соціальні мережі та їх вплив на споживання інформації, онлайн-безпека, тренди гібридної війни.

«Суспільне. Детектор медіа»

ДМ суспільне

stv.detector.media

«Суспільне. Детектор медіа» — єдине видання на ринку про суспільне мовлення в Україні та світі, яке стало незалежним майданчиком для обговорення процесу реформування, а також місії та завдань суспільного мовлення. Засноване у 2010 році.

2022 рік

567

публікацій

≈791 000

відвідувачів

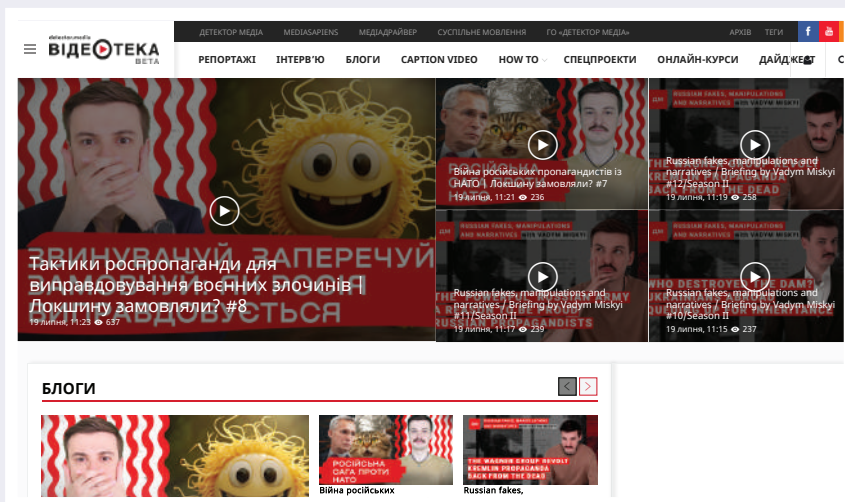
≈2 553 000

переглядів

«Відеотека»

ДМ відеотека

video.detector.media

«Відеотека» — унікальний відеоресурс із лекціями на медійну тематику, інтерв'ю з медійниками й сюжетами із ключових медіаподій країни. Заснований у 2009 році.

2022 рік

81

опублікованих відео

≈38 000

переглядів

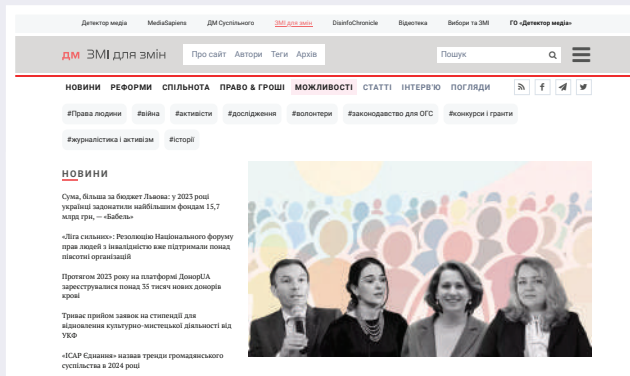
≈65 000

відвідувачів

«ЗМІ для змін»

ДМ ЗМІ для змін

cs.detector.media

2022 рік

371
публікацій

104 000+
відвідувачів

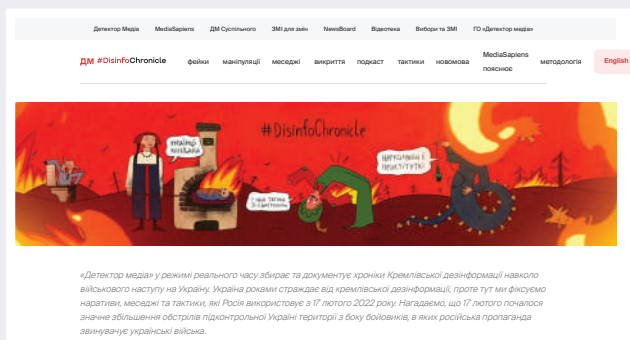
≈172 000
переглядів

«ЗМІ для змін» — це проєкт ГО «Детектор медіа», який допомагає громадським організаціям та ініціативам ставати більш видимими для українських медіа. Ми розповідаємо про діяльність, перемоги та поразки громадського сектора; показуємо, як активісти впливають на просування реформ та як держава забезпечує умови для розвитку громадянського суспільства. Також ми аналізуємо законодавство, що регулює діяльність громадських організацій, та інформуємо про загрози для сектора. Ми прагнемо надихнути українські медіа активніше висвітлювати роботу громадянського суспільства і для цього розповідаємо аудиторії порталу «Детектор медіа» про маловідомі, але захопливі історії з його життя.

«DisinfoChronicle»

#DisinfoChronicle

disinfo.detector.media

2022 рік

2200
публікацій

106 000+
відвідувачів

≈1 300 000
переглядів

«DisinfoChronicle» став центром збору й документування розвінчаних російських фейків, повідомлень тощо, створених нашою власною командою, а також іншими фактчекерами з України та за кордоном. Крім того, в межах цього проєкту «Детектор медіа» збирав фактчекінгові звіти провідних міжнародних медіа. Заснований у 2022 році.

НАША ДІЯЛЬНІСТЬ

I. СПРИЯННЯ ПІДВИЩЕННЮ ЯКОСТІ КОНТЕНТУ (ЗОКРЕМА НОВИННОГО) МЕДІА В УКРАЇНІ

Збільшення спроможності суспільства контролювати якість медіаконтенту

Моніторинг якості контенту на національних телерадіоканалах.

У 2022 році «Детектор медіа» проводив регулярний моніторинг якості медіаконтенту, тим самим сприяючи зростанню попиту на якісний контент та розширюючи можливості різних стейкхолдерів щодо його контролю. Після 24 лютого 2022 року «ДМ» припинив моніторити щоденні теленовини, місцеві приватні телеканали, гостьові студії та політичні-токшоу, оскільки українські телеканали припинили показ як окремих новин, так і токшоу. Натомість команда «ДМ» розпочала новий моніторинг єдиного марафону, а з липня 2022 року — моніторинг нового телеканалу «FreeDOM». Ми проводили такі види моніторингів:

- **Кількісний моніторинг щоденних вечірніх новин** на семи національних телеканалах («1+1», «Інтер», «UA: Перший», СТБ, ICTV, канал «Україна» та 5 канал) здійснив експерт Ігор Куляс. Мається на увазі особлива методологія для отримання кількісних даних, що відображають якість випусків новин і дотримання журналістських стандартів у новинах. Такий моніторинг проводився щокварталу, протягом 1–5 лютого 2022 року. Після початку повномасштабної війни медіаексперт Ігор Куляс стежив за телемарафоном «Єдині новини».
- **Щотижневий кількісний моніторинг телемарафону «Єдині новини».** Було опубліковано 38 розгорнутих звітів і 31 стислий конспект. Моніторингові звіти Ігоря Куляса регулярно обговорюються творцями марафону при підготовці контенту.
- **Комплексний якісний моніторинг щоденних вечірніх новин** на восьми національних телеканалах («1+1», «Інтер», «UA: Перший», Перший незалежний, ICTV, канал «Україна», СТБ та 5 канал) дозволяє оперативно реагувати на останні тенденції медіадискурсу. Особливу увагу було приділено дотриманню професійних журналістських стандартів, спотворенню / маніпуляціям фактами, звітам із випадками цензури або прихованого спонсорства, випадкам пропаганди та дезінформації. Такі звіти публікувалися щотиж-

ня шляхом аналізу новин за п'ять робочих днів. Моніторинг проводила медіаекспертка Зоя Красовська. Протягом січня-лютого було опубліковано 9 моніторингових звітів.

- **Щоденний тематичний моніторинг телемарафону «Єдині новини».** Після початку повномасштабної війни було вирішено розпочати моніторинг єдиного телемарафону, оскільки українські телеканали перестали показувати окремі новини. За звітний період опубліковано 283 щоденні огляди «Єдиних новин» та 8 підсумкових місячних звітів «Обличчя телемарафону. Кому частіше давали слово».
- **Щоденний тематичний моніторинг «FreeDom».** Після початку повномасштабної війни в березні 2022 року за ініціативи президента Володимира Зеленського на базі іншомовного каналу UATV було запущено новий російськомовний канал «FreeDom». З липня 2022 року «ДМ» почав готувати щоденні огляди трансляції «FreeDom». За 2022 рік опубліковано 181 щоденний огляд «Єдиних Новин» та 6 підсумкових місячних звітів «Обличчя "FreeDom". Кому частіше давали слово».
- **Моніторинг провідних політичних телевізійних токшоу,** зокрема постійний моніторинг «Свободи слова» на ICTV, «Права на владу» на «1+1», «Свободи слова Савіка Шустера» на каналі «Україна», а також періодичний моніторинг «Українського формату» на каналі «News One», «Пульсу» на каналі «112», «Еха України» на каналі «Прямий», «Народу проти» на ZIK (тоді на телеканалі «Україна 24»), «Токшоу №1» на телеканалі «Україна 24», «Протистояння» на каналі «News One». Експерти «ДМ» аналізували обговорювані теми, відповідність гостей у студії темам, що обговорюються, гендерний баланс у виборі експертів, збалансованість викладу позицій політичних партій, потенційні маніпуляції. У 2022 році було опубліковано п'ять текстів, підготовлених медіаекспертами Андрієм Любарцем та Олександром Круміним.
- **Моніторинг національних новинних каналів** на предмет маніпуляцій, дезінформації та порушення професійних стандартів «Детектор медіа» також проводив у 2022 році, до повномасштабного вторгнення. Після повномасштабного вторгнення моніторинг тимчасово припинився, оскільки новинні канали долучились до телемарафону «Єдині новини». Однак пізніше канали почали транслювати свій ефір, зокрема, в ютубі, й моніторинг відновився (5 каналу, «Еспресо» і «Прямого»). Загалом протягом січня — грудня 2022 року медіаексперт Ярослав Зубченко підготував 7 текстів.
- **Моніторинг регіонального телебачення.** У 2022 році «Детектор медіа» підготував якісний аналіз та критичний огляд контенту (новини, студії та авторські програми) регіональних телеканалів, які не припинили мовлення та виробництво власного продукту під час повномасштабної війни. Загалом опубліковано 28 матеріалів.
- **Гендерний моніторинг медіаконтенту.** У підсумкових щомісячних звітах «Обличчя телемарафону. Кому частіше давали слово» експерти «ДМ» підраховують гендерний баланс гостей телемарафону.

Сайт «ДМ» як основний майданчик для медіакритики.

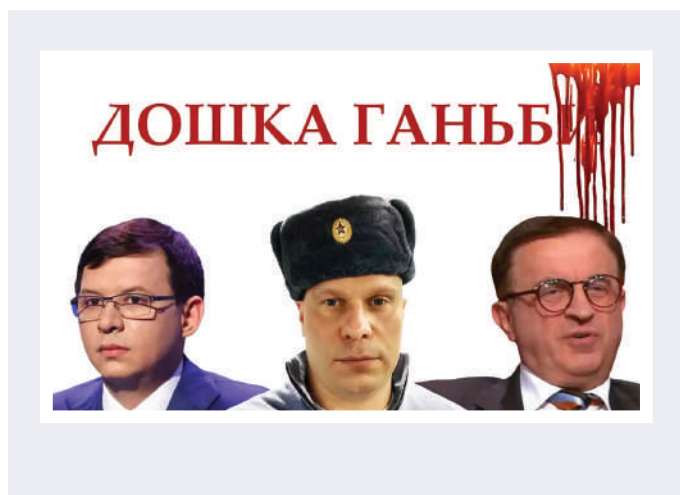
Протягом 2022 року портал «Детектор медіа» продовжував виступати основною платформою для медіакритики та медіааналітики в Україні, спрямованої на покращення якості контенту українських теле- та радіоканалів, а також контенту інтернет-медіа. «Детектор медіа» публікував статті та огляди вітчизняних експертів про якість медіа (зокрема, про прояви сексизму та гендерної дискримінації у медійних матеріалах помилки журналістів у висвітленні чутливих тем у контексті війни в Україні, оцінку якості політичного та розважального контенту, аналіз медіавпливів, тенденцій у нових медіа тощо).

Проросійських журналістів виключено з професійної дискусії та виробництва контенту.

Після повномасштабного вторгнення та запуску єдиного телемарафону «Детектор медіа» виступив за відсторонення від участі в марафоні проросійських журналістів і тих, хто раніше працював на проросійській медіа. «ДМ» висвітлював це питання в кількох аналітичних статтях, де довів, що ці журналісти поширювали проросійські наративи, й аргументував, чому їм не можна дозволяти інформувати аудиторію та дискредитувати марафон; ініціював офіційні звернення до Міністерства культури та інформаційної політики, Нацради з питань телебачення і радіомовлення тощо. У рамках кампанії «Детектор медіа» поділилися новиною про онлайн-медіафорум «Інформаційні війни та операції», звернувши увагу, що захід планує провести журналістка телеканалу «Інтер» Анастасія Даугуле та колишня співробітниця телеканалу «112» Наталія Яструбенко. У результаті Анастасію Даугуле було виключено зі списку спікерів. У травні колишнього журналіста проросійського телеканалу «Наш» Володимира Полуєва виключили з марафону. «Детектор медіа» і надалі працює задля того, аби забезпечити право аудиторії отримувати інформацію від журналістів, відданих високим професійним стандартам.

«Дошка ганьби».

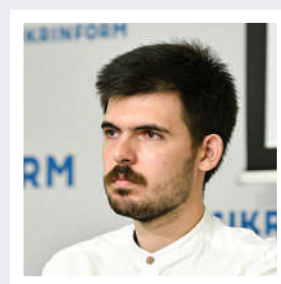
Це проєкт «Детектора медіа», який висвітлює історії 32 політичних та медійних діячів, які підтримали російську агресію проти України. Станом на кінець 2022 року список набрав понад 170 тисяч переглядів. Кожен із фігурантів «Дошки ганьби» має окреме dossier. Воно містить доказову базу, зокрема фотографії та скріншоти сторінок у соціальних мережах і відео, які зберігаються на захищених власних ресурсах. Це особливо корисно в контексті того, що на по-

чатку березня багато проросійських політиків, окремих журналістів і медіа намагалися видалити всі проросійські заяви та відео й навіть весь контент, опублікований до 24 лютого. За інформацією джерел «ДМ» в СБУ, ці матеріали були використані співробітниками СБУ для відкриття восьми кримінальних проваджень проти фігурантів «Дошки ганьби», зокрема проросійського блогера та ведучого ютуб-каналу «Клименко Тайм» Гліба Ляшенка, російського пропагандиста й антивакцинатора Кирила Стремоусова, проросійських політиків Іллі Киви, Леоніда Черновецького, Наталії Вітренко, Євгена Мураєв та інших.

“Дошка ганьби” народилася в перший день повномасштабної війни як своєрідна капсула часу. Російські колаборанти, впевнені, що Росія переможе, почали викривати себе та публічно заявляти про підтримку окупації чи займатися дефетизмом. “Детектор медіа” вирішив документувати це, знаючи, що переможе Україна. І що інститут репутації може вкотре не спрацювати. Ідея “Дошки ганьби” полягає в тому, аби люди, які зрадили державу в найвідповідальніший час, були покарані суспільством. Тавровані зрадниками, позбавлені ефірів, впливу та шансу на будь-яку публічну діяльність. Не забути зрадникам їхню зраду — це питання безпеки для українського майбутнього. Адже ми вже неодноразово бачили, що буває, коли вони повертаються».

Ярослав Зубченко

Підвищення спроможності органів журналістського саморегулювання

Участь в органах саморегулювання журналістів.

Експерти «Детектора медіа» входять до ключових органів саморегуляції — Комісії з журналістської етики та Незалежної медійної ради. Ці організації продовжують працювати на інформаційному фронті та заохочувати суспільний попит на якісну журналістику навіть у часи повномасштабної війни. Протягом 2022 року експерти «ДМ» брали участь у засіданнях цих органів, пропонували справи, які потребують розгляду органами, висвітлювали їхні рішення на вебпорталі та надавали інформацію широкій громадськості про журналістське саморегулювання. Експерти «Детектора медіа» долучились до розгляду 30 документів та рішень Комісії журналістської етики. Серед них 13 заяв і рекомендацій.

Ініціатива «МедіаЧек», запроваджена у 2019 році компанією «Детектор медіа» спільно з Інститутом масової інформації, у 2022 році постійно підтримувалася: на її адресу протягом 2022 року надійшло 66 скарг. Загалом на сайтах «ДМ» та ІМІ було оприлюднено 26 офіційних висновків щодо ЗМІ, які порушили професійні стандарти.

МедіаРух та інші заходи медійної спільноти.

У 2022 році «Детектор медіа» продовжив розвивати МедіаРух, започаткований ще у 2019 році як об'єднаний голос незалежних українських медіа й медійників для захисту свободи слова, медіа та журналістів, а також щоб мотивувати їх дотримуватися професійних стандартів. Рух налічує понад 70 індивідуальних та колективних членів. Протягом 2022 року МедіаРух зробив 13 публічних заяв на підтримку свободи слова та з метою захисту права громадян на достовірну інформацію:

- відкрите звернення МедіаРуху та інших українських журналістів до ради з Пулітцерівської премії щодо відкликання Пулітцерівської премії Волтера Дюранті;
- звернення МедіаРуху щодо виключення «Союзу журналістів Росії» з Міжнародної федерації журналістів;
- звернення МедіаРуху із закликом до влади зупинити реорганізацію «Довженко-Центру»;
- звернення МедіаРуху до світових медійних асоціацій засудити російських пропагандистів;
- публічний заклик української медійної спільноти щодо маніпуляцій про війну в ефірі російської версії телеканалу Euronews;
- звернення МедіаРуху із закликом до президента позбавити державних нагород журналістів, які зрадили Україну;
- звернення МедіаРуху із закликом негайно повернути акредитацію ЗМІ, які висвітлювали події в Херсоні;
- заява на підтримку рішення Національної ради з електронних медіа Латвії про відкликання ліцензії телеканалу «Дождь»;
- заява МедіаРуху проти переорієнтації державних телеканалів «Дом» і «Рада»: це відкат демократичних реформ;
- заява МедіаРуху щодо проблем з акредитацією іноземних журналістів у зоні ООС;
- заклик МедіаРуху і правозахисників до міжнародного тиску на Росію з метою звільнення викраденого на Херсонщині українського журналіста Олега Батуріна;
- заклик МедіаРуху та Комісії з журналістської етики до президента втрутитися в ситуацію з відключенням трьох каналів, пояснити причини та відновити їхнє мовлення;
- спільна заява Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства оборони України та медіа (в тому числі й тих, що входять до Медіаруху) щодо роботи журналістів у районах бойових дій та обстрілів.

«ДМ» та МедіаРух повернули акредитацію українським та іноземним журналістам.

12 листопада, наступного дня після звільнення Херсона, з'явилася інформація, що прескарти ряду представників медіа визнано недійсними. Журналісти «Детектора медіа» од-

разу звернулися до речниці ОК «Південь» Наталії Гуменюк, яка дала розгорнутий коментар, зокрема, зазначивши про намір позбавити акредитації журналістів CNN та SkyNews. МедіаРух загалом і «ДМ» зокрема виступили із заявою, в якій вимагали від влади вжити негайних заходів для вирішення конфліктної ситуації, спричиненої неефективністю та непрофесіоналізмом комунікаційних структур Міноборони. Ці події викликали великий резонанс у медійному середовищі. Провідні українські медіа поширили новину та заяву з посиланням на «ДМ». 16 листопада заступниця міністра оборони Ганна Маляр звернулася до голови «Детектора медіа» Наталії Лигачової з пропозицією провести спільну нараду представників влади, Збройних сил України та журналістів. Таку зустріч організували в Офісі президента за участю журналістів, зокрема представників «Детектора медіа» Наталії Лигачової та Світлани Остапи, а також представників влади й військових — радника голови Офісу президента Михайла Подоляка, заступниці міністра оборони Ганни Маляр, керівниці пресслужби ОПУ Ірини Победоносцевої, радниці Головнокомандувача ЗСУ з питань стратегічних комунікацій Людмили Долгоновської. За результатами зустрічі домовилися про створення постійної робочої групи, до складу якої увійдуть усі відповідальні за роботу з журналістами, а також про повернення акредитації 31 журналісту, яким її скасували у зв'язку з подіями в Херсоні.

До скасування акредитації журналістів «Страна.ua» долучилися «ДМ» та МедіаРух.

16 листопада представники МедіаРуху, зокрема «Детектор медіа», порушили перед представниками Збройних сил України, Генштабу та Офісу президента питання про позбавлення акредитації журналістів підсанкційного видання. 17 листопада президент доручив РНБО розглянути питання про належне блокування та повне припинення співпраці з проросійським виданням «Страна.ua». 1 грудня начальник управління зв'язків із громадськістю Збройних сил України полковник Богдан Сенник особисто повідомив «ДМ», що цих журналістів позбавили акредитації.

Таким чином, МедіаРух залишається цінним гравцем у справах захисту журналістів, підтримки свободи слова та захисту права громадян на достовірну інформацію.

Створення кращих умов для повноцінної діяльності Суспільного мовлення

Моніторинг якості новин та контенту Суспільного.

Під час моніторингу токшоу суспільного мовника «Зворотний відлік» було опубліковано лише один матеріал медіаексперта Ігоря Куляса. Після 24 лютого 2022 року «Детектор медіа» вимушено припинив моніторинг щоденних теленовин, місцевих приватних телеканалів, гостьових студій та політичних токшоу, оскільки українські телеканали (включно з АТ «НСТУ») припинили показ окремих новин і токшоу. Натомість розпочався новий моні-

торинг єдиного марафону, під час якого експерти «ДМ» аналізували контент, у тому числі контент Суспільного. Припинили аналізувати й контент національних та регіональних телерадіопрограм / програм каналів суспільного мовника, адже з початком повномасштабної війни ці канали також припинили виробництво власного контенту й почали транслювати телемарафон «Єдині новини». Новий вид контенту — виробленого для телемарафону — «Детектор медіа» також моніторить, цей моніторинг здійснює так само Ігор Куляс. Його моніторингові звіти свідчать про відсутність проявів політичного піару, російських наративів і токсичних медійних персонажів у блоці Суспільного. Моніторинг «Детектора медіа» показує, що в ефірі Суспільного не порушується баланс із запрошенням спікерів усіх політичних сил.

Адвокація посилення гарантій фінансової та редакційної незалежності НСТУ

У 2022 році «Детектор медіа» підтримував комунікацію змін на Суспільному через створення спеціалізованих видань, роботу Наглядової ради АТ «НСТУ», участь у внутрішніх заходах суспільного мовника, а також у міжнародних заходах в Україні та за кордоном. Протягом року експерти «Детектора медіа» Світлана Остапа та Вадим Міський брали участь у численних адвокаційних заходах, зокрема зустрічі з представниками Офісу президента, уряду, парламенту та міжнародними зацікавленими сторонами з метою налагодження кращої комунікації та пояснення місії Суспільного як інституції.

Експерти «Детектора медіа» Вадим Міський та Світлана Остапа брали участь у підготовці особливої частини закону «Про медіа», яка регулює роботу суспільного мовлення. Її було ухвалено у грудні 2022 року й вона стала найскладнішою законодавчою зміною для АТ «НСТУ» з моменту створення ще у 2017 році. Ці зміни, зокрема, розблокували можливість копродукції для АТ «НСТУ» з українськими та/або іноземними виробниками без застосування вимог та порядку, встановленого для здійснення «спільної діяльності», який у кожному конкретному випадку мав затверджувати Кабінет міністрів. Ці зміни також розширили можливості Суспільного виробляти контент для цифрової дистрибуції (тепер таке виробництво можна оплачувати з державного бюджету). Вони частково врегулювали питання заборони винагороди членам Наглядової ради, зокрема визначили, що члени Наглядової ради АТ «НСТУ» здійснюють свої повноваження безоплатно лише в період воєнного стану в Україні або окремих своїх населених пунктів (таким чином, у мирний час Наглядова рада має право на оплату своїх послуг). Крім того, ці зміни гарантували збереження повноважень членів Наглядової ради на період воєнного стану (заборона займати посаду члена Наглядової ради не поширюватиметься на мобілізованих) й додали норму щодо можливості використання коштів держбюджету для оплати виробництва контенту понад рік (але немає гарантії, що ця норма працюватиме без змін до Бюджетного кодексу, тому консультації продовжаться).

Найбільшим законодавчим викликом у найближчому майбутньому для Суспільного є встановлення нової, стабільної та незалежної від політичного втручання моделі фінансування НСТУ. Тепер урядовці мають необмежені повноваження скорочувати бюджет мов-

ника та ігнорувати очікуваний рівень фінансування. На часі - адвокатування змін до Бюджетного кодексу, щоби встановити жорсткіші норми розподілу бюджетних коштів, що обмежить можливості скорочення бюджету мовника. Ще у 2018 році НСТУ запропонувала нову модель фінансування (розроблену експертом «ДМ» Вадимом Міським) на основі спрямування наявного податку (рентної плати за радіочастотний ресурс) до спеціального фонду держбюджету на потреби НСТУ. Експерти Ради Європи оцінили цю модель і дали позитивні рекомендації щодо її прийняття. Майбутня міжнародна допомога для відновлення України відкриває вікно можливостей для висунування політичних / демократичних орієнтирів, серед яких ми пропонуємо додати орієнтир для нової моделі фінансування Суспільного.

Також зусилля «ДМ» традиційно були зосереджені на адвокації збереження достатнього рівня фінансування Суспільного мовлення на 2023 рік в умовах очікуваного скорочення державного бюджету через війну. В результаті цих зусиль вдалося захистити достатній бюджет компанії — 1,5 млрд грн, що менше, ніж у минулому році, але все одно дозволить продовжувати роботу компанії.

Аналіз впровадження ринкових медіареформ

Постійний аналіз змін на медіаринку.

Війна вплинула на роботу всіх українських медіа та медіапрацівників, багато з них залишилися без роботи або були змушені змінити роботу. Більшість медіавласників втратили значну частину своїх статків, що вплинуло на їхню здатність субсидувати свої медіа. Російська агресія знищує українські медіа в прямому значенні цього слова. Росіяни стріляли по телевежах і намагалися припинити трансляцію українських телеканалів, глушили сигнал на супутнику, відключали українські телеканали та радіостанції на окупованих територіях, захоплювали та грабували редакції, тиснули на провайдерів, замінювали місцеві медіа пропагандистськими. Медійники з прифронтових регіонів залишили свої домівки; дехто згодом повернувся, а дехто залишився в інших регіонах чи за кордоном. У перший тиждень великої війни ринок реклами впав майже повністю. У квітні почалося поступове відновлення, але наприкінці року вони втратили величезні суми. За оцінками «Всеукраїнської рекламної коаліції», обсяги ринку телевізійної реклами впали на 81 %, реклами в друкованих ЗМІ — на 79 %, на радіо — на 61 %, а реклама в кінотеатрах скоротилася на 92 %.

У 2022 році «Детектор медіа» регулярно інформував стейкхолдерів про основні зміни на медіаринку — було опубліковано понад 60 статей та новин на цю тему, серед яких: сюжети про ЗМІ, які повернулися на звільнені від окупації території та розпочали виробництво; які українські телерадіокомпанії припинили мовлення через війну; про

колаборантів та їхні медіа; про співпрацю національних каналів у створенні єдиного телемарафону; про відключення трьох каналів від цифрового мовлення; про закриття телебізнесу Ріната Ахметова; про створення нового каналу «Ми — Україна» колишніх медійників Ахметова; про кризу у сфері дослідження телевізійної аудиторії та про новий закон про медіа та його вплив на ринок. «Детектор медіа» також надає майданчик для висловлювань та позицій усім гравцям, як невеликим локальним провайдерам і медіа, так і великим.

Аналіз та адвокація публічної політики в інформаційному та культурному секторах

Висвітлення діяльності органів державної влади у сфері медіа.

Редакція «Детектора медіа» продовжила висвітлювати діяльність органів контролю в інформаційній та культурній сферах. На сайтах організації опубліковано 59 новин і статей про їхні наміри та рішення: зокрема, про виділення державного фінансування марафону «Єдині новини», про закупівлі для державних телеканалів «Дом» і «FreeDom» тощо.

Постійний аналіз індустрії кіно- та серіального виробництва, в тому числі реформування державного фінансування галузі.

У 2022 році «Детектор медіа» регулярно інформував громадськість про галузь виробництва кіно та серіалів, у тому числі про реформу державного фінансування в галузі — було опубліковано 28 статей на цю тему (майже 115 000 переглядів). Згодом державне фінансування виробництва було скорочено через переорієнтацію держбюджету на військові потреби, тому «ДМ» припинив проведення аналізу.

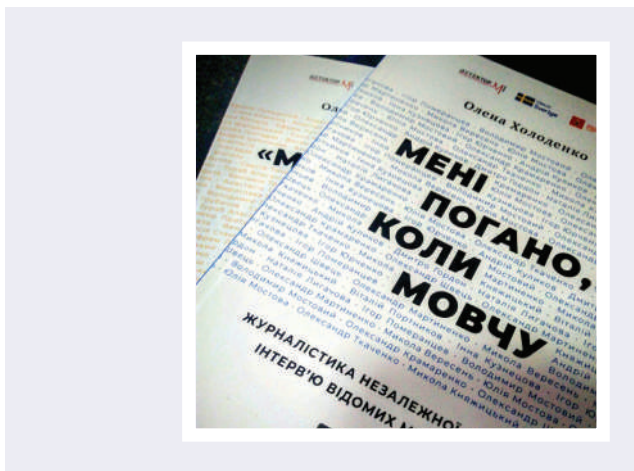
Підвищення професійної компетентності журналістів та медіаменеджерів

Підвищення обізнаності про історію незалежної української журналістики.

У 2022 році «Детектор медіа» продовжив створення онлайн-проєкту з історії незалежної журналістики. Юрій Луканов — журналіст, медіаексперт, ексголова Незалежної медіа-профспілки України, автор документальних книг і прози, написав книжку з історії української журналістики за період 1991–2021 років. Книжка написана на основі спогадів автора та інших відомих журналістів. Окремі розділи присвячені ролі журналістів у знакових

для України подіях — революціях 2004 та 2013 років, війні на Донбасі. Особлива увага приділяється роботі проросійських журналістів.

Також «ДМ» продовжив промоцію своєї книжки з історії української журналістики «Мені погано, коли я мовчу: історія української журналістики в інтерв'ю», виданої у 2019 році. Книжка доступна для [безкоштовного завантаження](#) на вебпорталі «ДМ».

Сприяння розвитку системи співрегулювання

Моніторинг роботи органів державної влади.

У 2022 році «Детектор медіа» продовжив аналіз роботи основних органів державної влади у сфері медіа. Регулярно публікувалися звіти з моніторингами роботи кожного з цих державних органів:

- моніторинг роботи Комітету ВРУ з питань гуманітарної та інформаційної політики за перше та друге півріччя 2022 року;
- моніторинг роботи Держкомтелерадіо за перше та друге півріччя 2022 року;
- моніторинг роботи медіарегулятора (Національної ради з питань телебачення і радіомовлення) за перше та друге півріччя 2022 року.

Ці звіти були розповсюджені серед зацікавлених сторін і допомогли їм краще зрозуміти виклики та перспективи регулювання медіа в Україні, а також відповідальність та ініціативи ключових органів влади.

Аналіз законодавства щодо впровадження співрегулювання.

Протягом року експерти «Детектора медіа» брали участь у робочих групах зі співрегулювання та розробки відповідного законодавства. Також команда «ДМ» висвітлювала підготовку законопроекту про протидію дезінформації та нового аудіовізуального закону. «Детектор медіа» повністю висвітлив підготовку Верховною Радою законопроекту «Про медіа», надавши слово всім експертам, провівши відкрите обговорення та зробивши процес створення закону прозорішим. Остаточо закон ухвалили у грудні 2022 року.

Адвокація законодавчих змін та громадського контролю за використанням державних фінансів у медіасекторі.

Експерти «ДМ» входять до складу консультативно-дорадчих органів та робочих груп головних профільних органів державної влади (Нацради з питань телебачення і радіомовлення, Держкіно, Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики, Міністерства культури та інформаційної політики України, Держкомтелерадіо), Ради з питань свободи слова та захисту журналістів при Президентові України, органів саморегулювання (Незалежна медійна рада, Комісія з журналістської етики), Наглядової ради Суспільного мовлення.

«ДМ» регулярно проводив моніторинг інформації щодо фінансування з державного бюджету приватних медіахолдингів, які беруть участь у єдиному телемарафоні, аналізував порядок витрачання бюджетних коштів у сфері медіа та культури, проводив моніторинг конкурсів на виробництво контенту, в тому числі для державного телеканалу «Рада» тощо. «ДМ» адвокував збереження достатнього рівня фінансування Суспільного мовлення на 2023 рік в умовах очікуваного скорочення державних витрат через повномасштабну війну. У результаті цих зусиль вдалося заощадити достатній бюджет компанії — 1,5 млрд грн, що дозволить продовжувати роботу суспільного мовника. Також «Детектор медіа» продовжив відстоювати нову модель фінансування НСТУ, запропоновану Вадимом Міським, яка має на меті зменшити свободу дій уряду та парламенту при розрахунку річного фінансування НСТУ та передбачає розподіл доходів від рентної плати за користування радіочастотним ресурсом у спеціальному фонді Державного бюджету та її цільового призначення на фінансове забезпечення НСТУ.

II. РУХ ДО ЛІДЕРСТВА В ІННОВАЦІЯХ У СФЕРІ МЕДІАГРАМОТНОСТІ

Просто про медіаграмотність

У 2022 році представники «Детектора медіа» провели низку лекцій та зустрічей, присвячених медіаграмотності та боротьбі з дезінформацією.

«Детектор медіа» опублікував п'ять інтерв'ю з учителями, які вчать критично мислити й аналізувати інформацію, впроваджувати цифрову компетентність школярів, розповідати про медіаграмотність школярам. Їх переглянули 18 500 людей. Також опублікували серію з десяти інтерв'ю з відомими блогерами, які у своїх проєктах розвінчують поширені фейки, міфи та стереотипи (загальна кількість переглядів цього проєкту — понад 45 800).

Інноваційні засоби медіаграмотності та громадянської освіти

«NewsPalm» — щотижневє сатиричне шоу про медіаграмотність із ведучим Юрком Косминою, спрямоване на розвінчання дезінформації та викриття непрофесійних практик медіа з поширенням у ютубі та фейсбуку. У 2022 році «Детектор медіа» підготував 51 епізод цього шоу, яке зібрало майже 6,5 млн переглядів у ютубі та фейсбуку. Він зосереджений на розвінчанні фейків і дезінформації, розкритті прихованої реклами та медіаманіпуляцій. Усі відео зібрано на ютуб-каналі «Newspalm», який має 30 968 постійних підписників.

Радіопередача «Русській фейк...», що виходить на «Українському радіо» та розвінчує резонансні фейки, які поширює Росія про ситуацію в Україні. Протягом 2022 року «Детектор медіа» випустив 250 епізодів подкасту / радіопередачі, яку веде Вадим Міський. Кожен епізод подкасту базувався на моніторингу та розвінчанні російських фейків і маніпуляцій, опублікованих на сайті «DisinfoChronicle». Подкаст транслювався на найбільших подкаст-платформах: [«Apple Podcasts»](#), [«Google Podcasts»](#), [«Anchor.fm»](#), [«RadioPublic»](#), [«Castbox»](#), [«Pocket Casts»](#), [«Amazon Music»](#) і [«Spotify»](#). Також «Детектор медіа» опублікував програму на українських подкаст-сервісах [«MEGOGO Audio»](#), [«NV Podcasts»](#), а також на OTT-платформі [«Київстар ТВ»](#). Усі випуски подкасту звучали на «Українському радіо». Протягом 2022 року епізоди подкастів були прослухані на подкастингових платформах приблизно 120 000 ра-

Вадим Міський та
Галина Петренко
на нагородженні премії
«Слушно».

зів, загальна кількість переглядів і охоплення подкастів на всіх платформах, медіа та в телеграмі становить приблизно 2,9 мільйона. Подкаст став дуже популярним серед слухачів радіо та подкаст-платформ. Наші слухачі писали такі відгуки: *«обов'язково слухайте цей подкаст», «завжди слухайте подкаст, він дуже корисний», «найкращий проект і команда», «нашим захисникам (на передовій) дуже подобається ця програма», «моя мама-пенсіонерка щоранку слухає вашу програму»* тощо.

Цей подкаст отримав нагороду «Megogo Audio» «Слушно», посів [першість](#) серед інших подкастів у номінації [«Найкраще журналістське розслідування»](#). Крім того, цей подкаст здобув друге місце в рейтингу найбільш прослуховуваних подкастів на «Apple Podcasts» в Україні в категорії [«Коментарі новин»](#). Згідно з аналітикою «Spotify», цей подкаст активно популярний, він входить до 30 % подкастів, які найчастіше поширюються у всьому світі; належить до 15 % аудиторії з найбільшою популярністю у світі, його слухають у 24 країнах, топ'ятірка з яких — це Україна, Велика Британія, Іспанія, Німеччина, США. Подкаст [увійшов](#) до списку *«найцікавіших нових подкастів, запущених в Україні у 2022 році»*, за версією видання «The Village Україна».

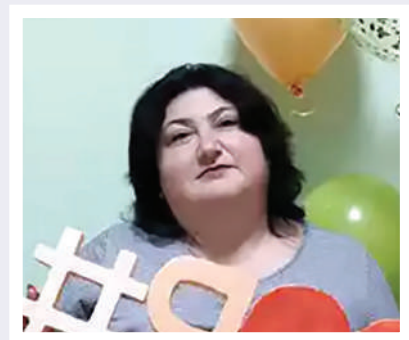
Професійним визнанням є не лише галузеві винагороди, але позитивні відгуки медіаекспертів та менеджерів. Наприклад, Дмитро Хоркін, член правління Суспільного, [написав пост](#), у якому подякував «Детектору медіа» та Вадиму Міському за програму: «*Дякую за проєкт, який з'явився на вимогу часу одразу після 24 лютого, і ваші виступи на радіо. за будь-яких умов і обставин*». Програму «Русській фейк...» [слухає](#) народна депутатка України Євгенія Кравчук, і почуте спонукає її до дій. Зокрема, у дописі на фейсбуці вона позначила Вадима Міського й написала, що «*сьогодні почула програму про церковні питання — наприкінці тижня, сподіваюся, комітет розгляне відповідні законопроєкти*».

А ще «Латвійське радіо 4», канал «Громадського радіо Латвії мовами меншин» звернувся до «Українського радіо» за дозволом на ретрансляцію радіопрограми «Російський фейк...» на LR4.

Історія нашої слухачки

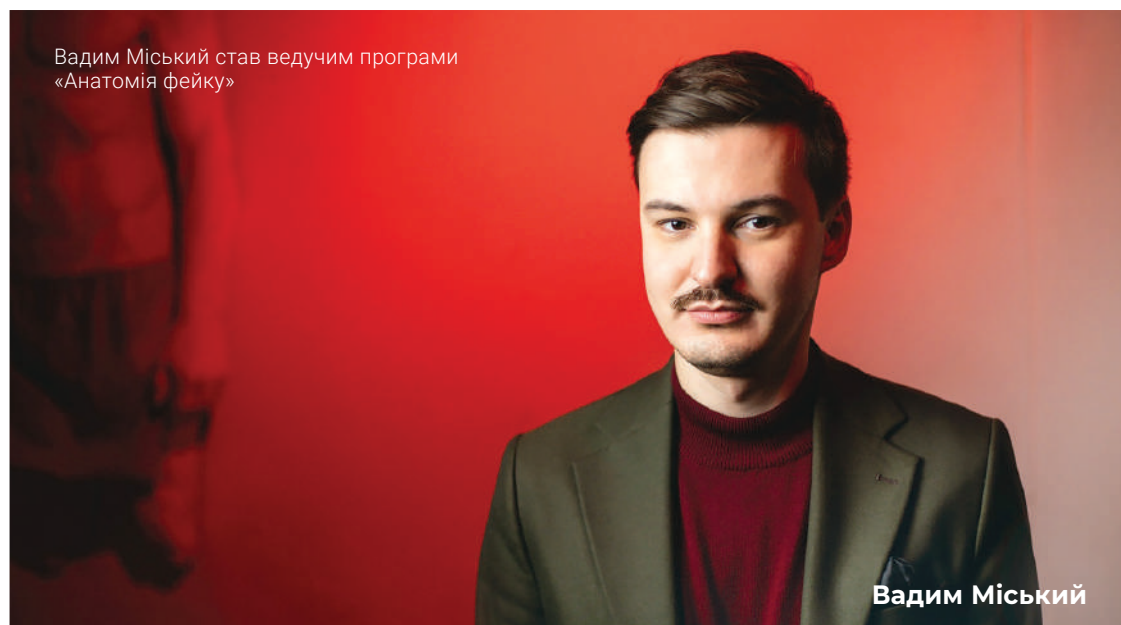
На Херсонщині, де я пережила окупацію, лише у деякого було супутникове телебачення, а у 90 відсотків — звичайне телебачення, тюнер. Там показували російські канали. **Жителі не вірили тому, що там показували. Але якщо в перший місяць це було досить легко, то за два-три місяці, коли у вуха постійно ллється пропаганда, починають сумніватися всі.** Дуже допомогло Українське радіо, сильно нас виручало. Дуже радував проєкт «Детектора медіа» про російські фейки, який ішов кожного дня о 19:45, де **ми могли відстежувати все те, що говорили на російських каналах пропагандисти, почути розвінчання і дізнатися, що насправді відбувається.** Це була така віддушина, така радість! **Хочу подякувати за цю передачу, яку слухали всі люди на Херсонщині в той час.** Особливо коли не стало світла, то радіо на батарейках було єдиним зв'язком з реальністю.

Ірина Ковач,
бібліотекарка.

Жила під Херсоном протягом російської окупації до звільнення правобережжя в листопаді 2022

«Анатомія фейку» — російськомовна програма виробництва «Детектора медіа», яка щотижнево транслюється німецьким приватним російськомовним супутниковим телеканалом «Новий світ» («Новый мир»). Вперше ця програма вийшла в квітні 2022 року, а до січня 2023 року «ДМ» підготував 50 випусків, які виходили щовівторка у вечірньому прайм-таймі (19:00) на сімейному каналі. Архів програм також доступний на ютубі. В епізодах цього шоу ведучий Вадим Міський розвінчував найрезонансніші російські фейки та наративи, а також запрошував спікерів, експертів та лідерів думок, щоб обговорити інформаційний порядок денний та російські маніпуляції. До слова, загальне покриття каналу «Новий світ» — приблизно 700 тисяч глядачів у прайм-таймі в Німеччині щодня. Цей канал транслюється на супутнику «HotBird». Також цей супутник доступний на тимчасово

З початком повномасштабного вторгнення як ніколи гостро проявилася потреба підвищення рівня медіаграмотності дорослих українців. Хоча путінська пропаганда не досягла своїх початкових цілей, адже ніхто не зустрів окупантів із квітами й не чекав на так зване визволення, тим не менше пропагандисти не стоять на місці й змінюють свої тактики. Вони намагаються бити в різноманітні лінії розколу в суспільстві й таким чином посилити внутрішні протиріччя і послабити спроможність до спротиву агресії. Щоб не дати ворогу досягти такої цілі, ми запустили цілий ряд медіапроектів у співпраці з великими ефірними медіа, де роз'яснюємо аудиторії тактики російської дезінформації та тренуємо навички медіаграмотності і критичного споживання інформації».

окупованих територіях України, в європейській частині Росії та для російськомовної діаспори в Європі. Оскільки це російськомовний супутниковий канал на супутнику «Hotbird» (звідки донедавна транслювались «RT» та інші пропагандистські телеканали), він став помітнішим джерелом інформації через супутник для російськомовної аудиторії в інших європейських країнах, включно з окупованими територіями України.

«Що не так?». Відеоблог просвітницького характеру, покликаний просувати критичне мислення та медіаграмотність у широкому тематичному контексті. Ведучим став експерт «Детектора медіа» Ярослав Зубченко. У 2022 році вийшов 21 епізод, загальна кількість переглядів — 56 тисяч.

Відео на тему медіаграмотності для твітока. У 2022 році «Детектор медіа» продовжив працювати з аудиторією твітока, поширюючи прості відеоексплейнери у стилі, відповідному контенту цієї мережі, з важливим просвітницьким змістом — спростування фейків, роз'яснення, що саме не так із фейковим фото, чи відео, чи інформацією, яка поширюється в соціальних мережах. Окремий вид роликів — роз'яснення, яким джерелам інформації можна довіряти, як виглядає російська пропаганда та маніпуляції. В твітоку за допомогою коротких відео «Детектор медіа» також повідомляв важливі для суспільства новини про колаборантів і тих, хто просував наратив «руського мира» в Україні; на прикладах пояснював, чому не варто довіряти російським медіа та блогерам, як дотримуються журналістських стандартів у телемарафоні, яких помилки припускаються та яких політиків просувають. У 2022 році «ДМ» опублікував на своєму акаунті [понад 300 відео](#).

загальна кількість переглядів сягнула майже 12 мільйонів. Також наприкінці 2022 року було створено [англомовний обліковий запис у тіктоку](#) для просування контенту серед англомовної аудиторії за кордоном.

Інтерактивна панель на основі бази даних «Детектора медіа» про порушення журналістських стандартів національними телеканалами. На початку 2022 року «ДМ» [презентував](#) інтерактивний інструмент — NewsBoard. Цей інструмент дає змогу користувачам переглянути графіки з аналізом теленовин. NewsBoard зібрав дані, які містять аналіз випусків новин, що виходять у прайм-таймі телеканалів «1+1», «Інтера», ICTV, СТБ, каналу «Україна», «UA: Першого», 5 каналу та каналу «112» (із 2021 року — Перший незалежний). Дані, зібрані за останні три роки, базуються на великій методології [для моніторингу теле- та радіопрограм](#) і оновлюються щотижня. NewsBoard також використовує елементи штучного інтелекту та машинного навчання для подальшого аналізу розшифрованих текстів головних телевізійних випусків новин, наприклад, для визначення тону згадок політиків та влади. «Детектор медіа» продовжує розвивати NewsBoard, щоб розширити кількість параметрів і форматів для візуалізації даних. Під час трансляції телемарафону «Єдині новини» NewsBoard не заповнюється, тому що телеканали з початком повномасштабної війни готують спільний контент для марафону і не ведуть власних трансляцій.

Інтерактивний курс із медіаграмотності для учнів. Протягом 2022 року «Детектор медіа» створював онлайн-курс із медіаграмотності для учнів «Школа Медіа Відважних». Курс виглядатиме та буде структурованим як онлайн-курс, але комунікуватиметься як блог. Візуальна частина виконана у стилі соціальних мереж, блогів, подкастів. Шість розділів курсу опублікують на спеціальній платформі. Підрозділи кожного розділу будуть розміщені один за одним, розділені підзаголовками. Навігація дозволить швидко переміщатися між ними. Кожен блок містить елементи: відеоролик із доповідачем (5–15 хвилин) або титрове відео (до 3 хвилин), текстовий матеріал, інфографіку/зображення, інтерактивні вправи, вправи для виконання в соціальних мережах. Кожен розділ завершується тестом для перевірки та закріплення знань. Наприкінці курсу буде заключний тест. Вправи в кожному розділі спрямовані на розвиток уяви, критичного мислення, аналітичних навичок (відповідно до віку), а також емпатії та основ етики. Вправи можуть мати навчально-дослідницький характер (залучаються уява та/або аналітичні здібності) або базуватися на практичному досвіді дитини (звернення до пам'яті, подібні ситуації). Курси для 5–7 і 8–9 класів мають однакові розділи та спільний відеовміст, але для старшокласників теми представлені глибше, з більшою кількістю термінів і зовнішнього контексту. Фотографії та ілюстрації, а також зображені приклади життєвих ситуацій для молодших школярів подані більш узагальнено та абстрактно, щоб мінімізувати особисті травми. Платформа дозволить кожному учаснику (і вчителю, якщо необхідно) відстежувати прогрес кожного учасника.

Оцінка обізнаності щодо медіаграмотності та протидії дезінформації

Розрахунок Індексу медіаграмотності-2022. ГО «Детектор медіа» вдруге поспіль провела кількісне дослідження з визначення Індексу медіаграмотності українців — тобто рівня здатності сприймати та критично сприймати інформацію, а також використовувати різноманітні медіаджерела. Модель Індексу медіаграмотності базувалася на концепції Лена Мастермана та результатах якісного етапу дослідження «Медіаспоживання українцями: концептуалізація індексу медіаграмотності аудиторії», підготовленого науковицею Мартою Наумовою на замовлення ГО «Детектор медіа» в січні 2020 року. Через війну та блекаут «ДМ» довелося відкласти польові дослідження на кінець року, тож результати презентують уже в першому кварталі 2023-го.

Соціологічні дослідження впливу пропаганди, довіри до ЗМІ в Україні під час війни.

У серпні 2022 року «Детектор медіа» провів вісім фокус-груп у Києві, Дніпрі, Одесі, Вінниці та Львові, щоби з'ясувати, як аудиторія сприймає український медіаландшафт після повномасштабного вторгнення Росії; дослідити зміни у споживанні медіа; чутливість і ставлення до пропаганди; а також побачити можливі трансформації в ідентичності та цінностях українців. Кожна фокус-група складалася з восьми респондентів — жінок і чоловіків віком від 20 до 50 років. Результати цього дослідження не є репрезентативними, але вони дозволяють визначити тенденції. Зокрема, дослідження продемонструвало, що українці звернули увагу на телемарафон «Єдині новини» (хоча він не був однотайно оцінений як позитивний), значне збільшення кількості якісного контенту українською мовою та змен-

Директорка ГО «Детектор медіа» Галина Петренко презентувала дослідження «Індекс медіаграмотності» під час конференції National media talk

Галина Петренко і Петро Бурковський презентували результати соціологічного дослідження «Медіаспоживання в Україні: зміна медіапотреб та програв російської пропаганди»

шення присутності російськомовних медіа та проросійських наративів. На початку повномасштабного вторгнення люди майже повністю відмовилися від розважального контенту, але згодом частково до нього повернулися. Також є тенденції до відмови від російського контенту, молодь починає цікавитися історією та культурою України. Респонденти не вважають пропаганду виключно негативним явищем, а вбачають її невід'ємною складовою інформаційної війни; проукраїнську пропаганду називають виправданим і необхідним засобом мобілізації суспільства. Ціннісні зміни включають зростання патріотичних настроїв і природну відмову від усього, що стосується Росії.

Якісне інформування про COVID-19

Перед початком повномасштабного вторгнення, в січні-лютому 2022 року, «Детектор медіа» продовжив спецпроект [«Правда і вигадка про коронавірус»](#) із протидії дезінформації про пандемію COVID-19, заохочуючи медіаспоживачів використовувати лише якісну інформацію, дотримуватися найкращих практик соціальної поведінки під час пандемії та ділитися коректною інформацією. За неповні два місяці журналісти «ДМ» створили 16 публікацій (40 тисяч переглядів), які пояснювали та розвінчували фейки, пов'язані з коронавірусом. Після початку повномасштабної війни ця діяльність була згорнута.

III. ПРОТИДІЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Робота Центру досліджень

З початком повномасштабної війни «Детектор медіа» посилив свої зусилля з виявлення та розвінчання російської дезінформації та пропаганди. З перших днів війни «ДМ» збирає та документує в режимі реального часу хроніку дезінформації Кремля про російське вторгнення. А ще у 2022 році «Детектор медіа» створив Центр досліджень, який повністю зосередився на аналізі пропаганди та дезінформації. Протягом 2022 року Центр досліджень проаналізував понад 2 мільйони дописів у соцмережах, викрив 300 телеграм-каналів із кремлівською пропагандою та проаналізував близько 1 мільйона публікацій іноземних медіа про Україну, спільно з нашими партнерами з «LetsData» досліджував медіадискурс 40 країн світу, виявив і викрив понад 2000 унікальних фрагментів російської дезінформації, спрямованих проти України, представив «Детектор медіа» на майже 100 заходах і конференціях, дав близько 170 коментарів та інтерв'ю, провів 33 лекції та семінари, взяв участь у понад 25 робочих групах і мережах для боротьби з дезінформацією, координував 250 «інформаційних воїнів», які борються з російською брехнею. Центр досліджень «Детектора медіа» став потужним і визнаним аналітичним центром виявлення та розвінчання дезінформації. Дослідження Центру широко висвітлюються як українськими, так і закордонними медіа. Аналітики Центру регулярно беруть участь у заходах (у тому числі міжнародних) із протидії дезінформації, а також проводять спеціалізовані тренінги для широкої аудиторії та для представників української влади й медійників.

Виявлення та протидія дезінформації

Моніторинг дезінформації в соціальних мережах (підтримка інформаційної панелі).

MediaMonitorApp — це продукт нового покоління для моніторингу активності в соціальних мережах (у фейсбуку, твітері, телеграмі та ютубі), виявлення фейків і пропаганди, а також моніторингу настроїв навколо різних тем. Він був створений у співпраці «LetsData» й «Детектора медіа». Завдяки MediaMonitorApp вдається оцінити ступінь поширення тих чи інших наративів і меседжів російської пропаганди.

Моніторинг кремлівських пропагандистських наративів на українському ТБ та в інтернет-медіа.

«Детектор медіа» моніторив та аналізував українські телеканали (нови-

ни й токшоу), а також український і російський сегменти твітера, телеграма й тіктока, білоруського телеграма, російських медіа. За підсумками моніторингів було створено 8 публікацій на порталі «Детектор медіа» та на сайті «MediaSapiens», які досліджували кремлівські інтерпретації війни в Україні та як вони проникають в український медіа-/інформаційний простір. Ці тексти зібрали понад 34 200 переглядів на порталі «Детектора медіа» та на сайті «MediaSapiens». Аналітик «Детектора медіа» Петро Бурковський також проводив моніторинг російських медіа з метою виявлення пропаганди та дезінформації та опублікував 8 моніторингових звітів, які набрали понад 34 000 переглядів на порталі «ДМ». Такі моніторингові матеріали спонукали громадськість, медіаекспертів та уряд розширити погляди на проблему дезінформації, звернувши увагу на ширше коло медіаресурсів.

Участь у міжнародних заходах. Протягом 2022 року команда «Детектора медіа» брала активну участь у міжнародних заходах, присвячених боротьбі з дезінформацією та кремлівською пропагандою, роботі медіа в умовах війни, усвідомлюючи важливість донесення правдивої та якісної експертної інформації про реальну та інформаційну війну в Україні до міжнародної спільноти. Зокрема, експерти «Детектора медіа» стали спікерами таких заходів:

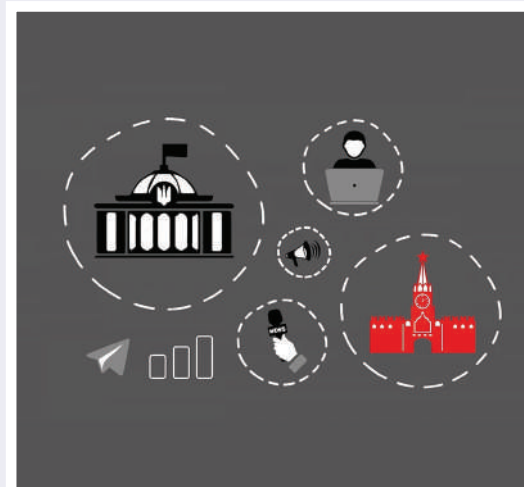
- Вадим Міський взяв участь у дискусійній панелі «Залучення медіа: як вийти за межі бульбашки», організованій «Zinc Network» у рамках Відкритого інформаційного партнерства за фінансування Великої Британії (Рига, 28-29 червня 2022 року). Він представив досвід співпраці «Детектора медіа» з телерадіокомпаніями, зокрема «Українським радіо», у протидії російській дезінформації та зміцненні навичок стійкості та медіаграмотності українського суспільства.

Світлана Остапа
долучилась до
конференції Ради Європи
«ЗМІ під час війни»
(Тбілісі)

- Галина Петренко та Світлана Остапа долучилися до конференції Ради Європи «ЗМІ під час війни» (Тбілісі). Світлана Остапа розповіла про основні завдання Суспільного у зв'язку з повномасштабним наступом Росії: забезпечити безперебійну роботу компанії, створити умови для безпечної роботи працівників та оперативно надавати суспільству перевірену інформацію через всі можливі канали комунікації (телебачення, радіо та онлайн-платформи). Галина Петренко нагадала про багаторічний досвід «Детектора медіа» у боротьбі з російською дезінформацією та розповіла учасникам конференції про значну роль телеграм-каналів у поширенні дезінформації.
- Галина Петренко взяла участь у дискусії про дезінформацію під час війни в рамках медіаконференції «Поза першими сторінками — солідарність і звітність у час війни», яка відбулася у Варшаві.
- Ярослав Зубченко та Галина Петренко презентували спільний звіт у рамках співпраці Люблінського трикутника разом із представниками Civic Resilience Initiative (Литва), Kosciuszko Institute (Польща) у Брюсселі під час Форуму ЄС — Україна з протидії дезінформації.
- Ярослав Зубченко також виступив на віртуальній панелі, яку організував Nanovic Institute for European Studies, дискутуючи з міжнародними експертами про наративи російських медіа, фейкові новини та пропаганду, зосереджуючись на вторгненні Росії в Україну.
- Ксенія Ілюк, очільниця Центру досліджень, стала спікеркою конференції Центру передового досвіду стратегічних комунікацій НАТО «Emerging Trends in Social Media», яка відбулася в Ризі. Вона поділилася досвідом «Детектора медіа» у боротьбі з дезінформацією.
- Ксенія Ілюк також взяла участь як спікерка на Cybersecurity Leadership Summit 2022 з темою «Кібервійна та дезінформація».

Моніторинг та протидія кремлівській дезінформації про меншини та гендерній дезінформації. «Детектор медіа» за допомогою машинного навчання та елементів штучного інтелекту проаналізував понад 45 тисяч публікацій в українському та російському сегментах фейсбука, ютуба, телеграма, інстаграма і твітера. Аналізували, зокрема, те, як проросійські користувачі згадують українок і які повідомлення про них найчастіше поширюють. Це дослідження вийшло українською та англійською мовами й сумарно охопило 29 400 читачів. А завдяки різним форматам публікацій у соцмережах, які стосувалися дослідження, було отри-

Ілюстрація до одного з досліджень «Детектора медіа» про кремлівську дезінформацію в телеграмі

мано ще 310 тисяч переглядів. «Детектор медіа» також поділився дослідженням із партнерами та державними органами, «Disinformation Hub» під керівництвом «NDI Ukraine», UNDP, FCDO, NED, МКІП, МЗС, журналістами та гендерними експертами. За час комунікаційної кампанії в соцмережах нашими публікаціями поділилися глядачі 283 рази та залишили понад 470 коментарів. Також наше дослідження отримало дуже хороші відгуки українських гендерних експертів, як-от Тамари Злобіної, головної редакторки порталу «Гендер в деталях», та Ірини Дєдушевої, аналітикині порталу «Гендер в деталях». Наша аналітикиня Ольга Білоусенко презентувала дослідження на Гендерному форумі від Волинського пресклубу та отримала дуже схвальні відгуки. На дослідження посилалась у своїх доповідях та матеріалах засновниця Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки Любов Цибульська під час своєї поїздки до штаб-квартири ООН.

Дослідження дезінформації ЛГБТІК+ та дезінформації про внутрішньо переміщених осіб. У рамках дослідження «Детектор медіа» проаналізував понад 115 тисяч постів в українському та російському сегментах фейсбука, ютуба, телеграма і твіттера, зібраних сервісами «LetsData» та «Semantrum». «Детектор медіа» провів широку комунікаційну кампанію з фокусом на аудиторії меншин, таких як ЛГБТК, ВПО тощо. Дослідження «ДМ» поширювали аналітики, науковці, українські ЗМІ, великі телеграм-канали та ЛГБТІКплюс-активісти. Один із твітів очільниці Центру досліджень Ксенії Ілюк, присвячений дослідженню, набрав 357 тисяч переглядів. Вона також представила дослідження російської дезінформації проти ЛГБТІКплюс під час загального заходу ОБСЄ з протидії мові ворожнечі. Статтю про російську пропаганду проти ЛГБТІКплюс оприлюднила робоча група EU East Stratcom. Загальне охоплення комунікаційної кампанії становить 736 944 переглядів.

Моніторинг російської дезінформації в телеграмі. Активне створення нових телеграм-каналів «Детектор медіа» почав фіксувати з початку весни 2022 року. Зокрема, Росія масово почала створювати нові пропагандистські канали, орієнтовані на мешканців тимчасово окупованих територій, тому «ДМ» вирішив дослідити ключові зміни в українському сегменті телеграма та проаналізувати, які канали є найпопулярнішими серед українців. «Детектор медіа» підготував два тематичні звіти з дослідження дезінформації в телеграмі (англійською та українською мовами), а також два відеоексплейнери щодо ключових ідей звітів. «Детектор медіа» також зібрав дані з українського сегменту телеграма для аналізу мережі за допомогою штучного інтелекту. Об'єктом дослідження стало понад 50 тисяч постів сотень каналів із найбільшою кількістю підписників в українському сегменті телеграма.

«DisinfoChronicle»: моніторинг і розвінчання кремлівської дезінформації про повномасштабне вторгнення. Протягом 2022 року «Детектор медіа» розвінчав та зібрав понад 2200 фейків, маніпуляцій, повідомлень російської пропаганди. «DisinfoChronicle» став центром збору та документування розвінчаних російських фейків, повідомлень тощо, створених нашою власною командою, а також іншими фактчекерами з України та за кордоном, зокрема таких як «StopFake», «VoxCheck», Центр протидії дезінформації, Центр стратегічних комунікацій, Харківський антикорупційний центр (ХАЦ), «Нота Єнота» тощо. Крім того, в межах цього проєкту «Детектор медіа» збирав фактчекінгові звіти провідних

Програмний директор «Детектора медіа» Вадим Міський готує випуск програми «Русский фейк...» у підвалі будинку під час повітряної тривоги.

Березень 2022 року,
Чернівці

міжнародних ЗМІ. Важливо зазначити, що розвінчання проєкту «DisinfoChronicle» часто поширюють на своїх офіційних сторінках органи влади та публічні особи. Загальне охоплення проєкту «DisinfoChronicle» на всіх ресурсах «Детектора медіа» становить понад 1,3 мільйона переглядів.

Також «Детектор медіа» тісно співпрацює з двома державними центрами боротьби з російською дезінформацією — Центром стратегічних комунікацій та Центром протидії дезінформації. «ДМ» проводить регулярні зустрічі з представниками цих центрів, надаючи їм інформацію про тенденції російської пропаганди, щоб вони могли використовувати її для прогнозування майбутніх атак в інформаційній сфері на основі інформації з «DisinfoChronicle». Центр стратегічних комунікацій також ділиться інформацією про розвінчані командою «Детектора медіа» фейки.

Розширені можливості стратегічних комунікацій для ключових зацікавлених сторін

Люблінський трикутник. Три аналітичні центри з України, Литви та Польщі підготували [програмний документ](#) та представили його урядам. «Детектор медіа» очолив міжнародну групу аналітичних центрів. У дослідженні використовувався метод, заснований на попередній роботі та досвіді громадської організації. Усі три аналітичні центри зібрали основні наративи дезінформації та спікерів до та після повномасштабного вторгнення (липень 2021 — серпень 2022 років), акцентуючи увагу на подібності та відмінності в Україні, Литві та Польщі. Програмний документ також включав перелік та аналіз заходів, які забезпечили стійкість суспільства після вторгнення, а також рекомендації для органів влади, громадянського суспільства та ЗМІ щодо подальших кроків для протидії дезінформації в Україні, Литві, Польщі, також для решти країн ЄС (наприклад, блокування російських телеканалів, запровадження санкцій, увага до співпраці з «хорошими росіянами» тощо).

Розвиток потенціалу фактчекінгової спільноти. Експерти «Детектора медіа» провели чотири онлайн-тренінги з протидії дезінформації та задля поширення найкращих журналістських практик, пов'язаних із фактчекінгом та пребанкінгом для медіа та комунікаційників. Загалом до цих заходів долучилася 131 людина. Під час тренінгу очільниця Центру досліджень «Детектора медіа» Ксенія Ілюк розповіла про інструменти спростування фейків та принципи ІПСО. Ця діяльність покликана підвищити ефективність громадських організацій та журналістських ініціатив у дослідженні токсичних наративів та фейків, виявленні пріоритетних загроз та підготовці матеріалів із застосуванням їх ефективного спрощення. Саме тому цей проєкт передбачав створення коаліції журналістів, представників громадських організацій, волонтерських ініціатив, які займаються спросту-

Експерт «Детектора медіа» Ярослав Зубченко презентував дослідження у Брюсселі разом із колегами з Брюсселя

ванням ворожої кремлівської дезінформації. До коаліції проєкту увійшли такі організації: ГО «Харківський антикорупційний центр», «Центр стратегічних комунікацій», «Нота Єнота» та проєкт «Брехунець» із мережі гіперлокальних сайтів «Rayon.in.ua» (Луцьк). Ці партнери створили та поширили 87 текстів, пов'язаних з фактчекінгом та розвінчанням дезінформаційних наративів.

Інформування міжнародних журналістів. Для сайта «DisinfoChronicle» експерти «Детектора медіа» спростували та переклали англійською мовою 175 фейків і маніпуляцій кремлівської пропаганди у формі новин, а за результатами таких спростувань створили ще 14 оглядових статей (українською та англійською мовами). Крім того, на основі спростованих фейків та маніпуляцій зняли та змонтували 14 англомовних брифінгів програмного директора ГО «Детектор медіа» Вадима Міського для ютуб-каналу «Детектора медіа». Під час цих брифінгів Вадим Міський розвінчує ключові тези та наративи російської дезінформації, актуальні насамперед для аудиторії за межами України та для іноземних журналістів, що стало дуже важливим в умовах інформаційної війни, оскільки надавало перевірену фактчекінгову інформацію іноземній експертній аудиторії.

IV. ЗМІЦНЕННЯ ДОВІРИ ЗМІ ДО ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Новини про громадянське суспільство у спецпроєкті «ДМ» «Громадянське суспільство». У 2022 році ГО «Детектор медіа» на сайті «ЗМІ для змін» продовжила регулярно інформувати суспільство про діяльність та успіхи громадянського суспільства, зокрема про роботу та ініціативи громадянського суспільства, громадських організацій тощо. За рік матеріали «ЗМІ для змін» зібрали близько 485 тисяч переглядів. Загалом за весь за період на цьому підсайті «Детектора медіа» опублікували 233 новини.

Статті (інтерв'ю, аналітичні огляди тощо), що розкривають міфи про українське громадянське суспільство. Важливим для себе «Детектор медіа» вважає також інформування не лише про події, але й розкриття мотивації діячів громадянського суспільства, поширення цінностей та ідей громадянського суспільства, а також інформування про цікаві проєкти та кампанії. Такий чином «глибший зріз» ситуації був втілений завдяки публікації глибоких інтерв'ю та аналітичних статей. Опубліковано 65 статей, інтерв'ю та експертних думок на тему громадянського суспільства.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Зменшення військових ризиків: Відкриття представництва в Литві

Відповідно до плану на випадок надзвичайних ситуацій, розробленого за кілька місяців до повномасштабного вторгнення, організація забезпечила переїзд низки співробітників до Чернівців (місто на заході України на кордоні з Румунією) та Вільнюса (Литва), де було відкрито представництво. Це дозволило забезпечити безперервність роботи всіх підрозділів організації, яка не припинялася ні на день — ані при спробі російських військ захопити Київ, ані пізніше, восени, при спробі спричинити блекауту у столиці України.

Обидві локації продовжують працювати з мінімальними витратами на обслуговування, забезпечуючи стійкість організації в разі непередбачених обставин, які все ще можуть виникнути, поки триває війна.

Загалом переважна більшість співробітників організації продовжує працювати в Києві. Київський офіс «Детектора медіа» також не припиняв роботу ні на день.

Світлана Остапа, Галина Петренко, Наталія Лигачова та Галя Складяревська змогли зустрітись наживо через пів року після початку повномасштабного вторгнення

Створення внутрішнього дослідницького центру для посилення спроможності організації виконувати різноманітні проєкти у сфері протидії дезінформації

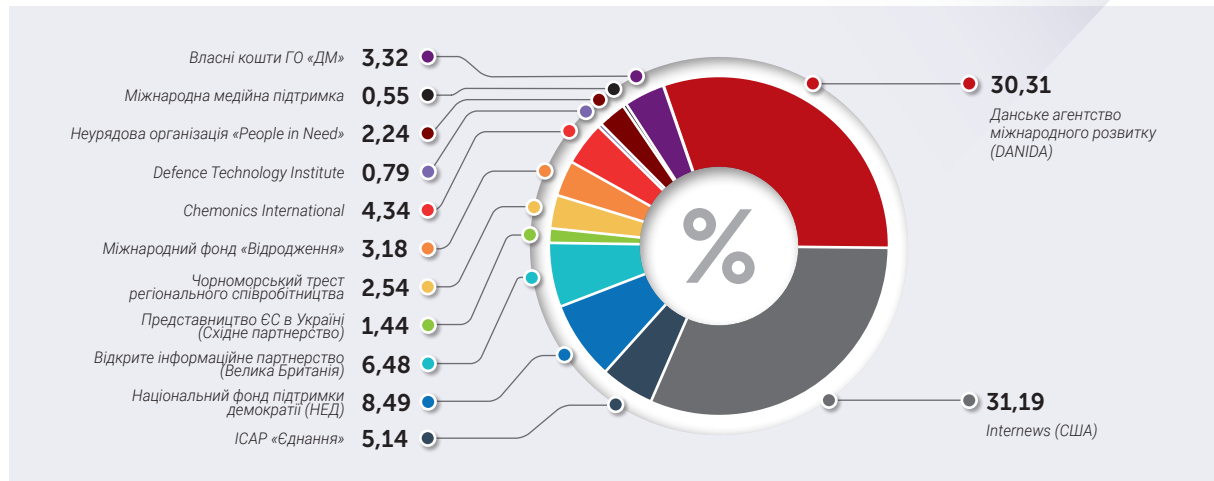
Напередодні великої війни, а тим більше після її початку Росія максимально активізувала свою дезінформаційну діяльність. Тож зросла й потреба в діяльності «Детектора медіа», спрямованій на протидію цьому. Вранці 24 лютого організація запустила новий продукт — агрегатор результатів роботи різноманітних фактчекерів з України. А згодом протягом року вона реалізувала більше десяти нових проєктів із протидії дезінформації — наприклад, спільно з організаціями громадянського суспільства Польщі та Литви та міністерствами закордонних справ цих країн підготувала програмний документ щодо боротьби з дезінформацією в країнах Люблінського трикутника. Також спільно з партнерами з низки країн організація регулярно проводила моніторинг антиукраїнських наративів у ЄС та дискурсу про Україну в країнах Глобального Півдня.

Ця діяльність вимагала посилення організаційної спроможності «Детектора медіа». У результаті в організації було створено новий відділ — Центр досліджень.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

Джерела фінансування діяльності організації (%)

Витрати на реалізацію проєктів організації

Загальна сума витрат у 2022 році становить еквівалент 1 044 872 доларів та розподіляється наступним чином:

ПРОЄКТИ	СУМА, доларів
Базова підтримка «Детектора медіа», 2017–2021 рр.	402 650
Інституційна підтримка «Детектора медіа»	293 049
Розвінчання російських фейків під час війни	5 764
Координація національної ініціативи з розвінчання фейків для протидії дезінформації	25 248
Посилення опору українців російській дезінформації, пропаганді та фейкам в умовах воєнного часу	6 346
Посилення аналітичної та комунікаційної спроможності «Детектора медіа» під час війни	7 704
Підтримка вчотчдога українських медіа	21 103
Аналітичний потенціал «Детектора медіа» в боротьбі з російською дезінформацією під час війни	23 950
Підтримка виробництва відеопроєктів в умовах війни	30 000
Розширення робочої групи з України	3 849
Аналіз гендерної дезінформації	5 139
Проєкт програмного документа для Люблінського трикутника	13 714
Відображення російської дезінформації в телеграмі	16 558
Посилення потенціалу ГО «Детектор медіа» для розбудови потенціалу громадянського суспільства в Україні	55 246
Інтерактивна інформаційна панель на основі дослідження операцій дезінформації з дестабілізації, пов'язаних із загостренням воєнної ситуації в Україні	6 711
Транскордонна ініціатива дослідницького центру для Люблінського трикутника	20 194
Моніторинг і інформаційна панель громадського телебачення	33 657
Власний фонд	17 101

КОМАНДА

Наталія Лигачова-Чернолуцька

голова організації, шефредакторка порталу
«Детектор медіа»

Правління

Ігор Когут

Інна Кузнецова

Тарас Петрів

Антоніна Черевко

Світлана Конончук

Юрій Рубан

Загальні збори

Олена Журухіна

Ганна Ярошевич

Ярослава Шеремета

Юлія Шелудько

Андрій Черніков

Ганна Шерман

Євген Булавка

Мар'яна Кучерук

Андрій Куликов

Наталія Соколенко

Світлана Остапа

Наталія Лигачова

Олексій Мацука

Портал «Детектор медіа»

детектор медіа

- **Отар Довженко**, головний редактор порталу «Детектор медіа»
- **Сергій Денисов**, заступник головного редактора, головний випусковий редактор
- **Євген Бриж**, редактор текстів
- **Валерія Буняк**, випускова редакторка вечірніх часів та вихідних днів
- **Ярослав Зубченко**, оглядач, керівник відділу моніторингів
- **Роман Мельник**, випусковий редактор стрічки новин
- **Ольга Головка**, випускова редакторка
- **Олена Коркодим**, випускова редакторка вечірніх часів та вихідних днів
- **Наталія Данькова**, оглядачка
- **Катріна Розкладай**, літературна редакторка
- **Марина Баранівська**, літературна редакторка, випускова редакторка
- **Андрій Чулков**, головний програміст

«Суспільне мовлення»

ДМ суспільне

- **Світлана Остапа**, заступниця шефредакторки порталу «Детектор медіа» зі зв'язків із громадськістю, редакторка сайта «Суспільне мовлення»
- **Ольга Жук**, оглядачка

«Media Sapiens»

ДМ media sapiens

- **Гала Скляревська**, заступниця шефредакторки з авторських проєктів, головна редакторка сайта «Media Sapiens»
- **Марія Спалек**, оглядачка «Відеотека»

«Відеотека»

ДМ відеотека

- **Світлана Григоренко**, відеографка

«ЗМІ для змін»

ДМ ЗМІ для змін

- **Анна Єгорова**, редакторка сайта «ЗМІ для змін»

Центр досліджень, сайт «Disinfo.detector.media»

#DisinfoChronicle

- **Ксенія Ілюк**, керівниця центру досліджень
- **Ольга Беца**, аналітикиня
- **Ірина Рябоштан**, аналітикиня
- **Вікторія Намесник**, аналітикиня
- **Олексій Півторак**, аналітик
- **Марина Ковальчук**, літературна редакторка

Дирекція

- **Галина Петренко**, директорка
- **Вадим Міський**, програмний директор
- **Ігор Морозов**, фінансовий директор
- **Олена Леоненко**, головна бухгалтерка
- **Тетяна Клименкова**, бухгалтерка
- **Катерина Кондратьєва**, фінансова менеджерка
- **Сергій Кравчук**, проєктний менеджер
- **Гюнель Бабакішієва**, проєктна менеджерка
- **Станіслав Шулімов**, проєктний менеджер
- **Юлія Зелінська**, менеджерка з адміністративних питань та реклами
- **Наталя Притуляк**, SMM
- **Марія Онищенко**, комерційна директорка
- **Владислав Дзіковський**, системний адміністратор

ДОНОРИ

 <p>Данське агентство міжнародного розвитку (DANIDA)</p>	 <p>Internews (США)</p>	 <p>ІСАР «Єднання»</p>
 <p>Національний фонд підтримки демократії (НЕД)</p>	 <p>Відкрите інформаційне партнерство (Велика Британія)</p>	 <p>ПРЯМУЄМО РАЗОМ Представництво ЄС в Україні (Східне партнерство)</p>
 <p>Чорноморський трест регіонального співробітництва</p>	 <p>Міжнародний фонд «Відродження»</p>	 <p>Chemonics International</p>
 <p>Defence Technology Institute</p>	 <p>Неурядова організація «People in Need»</p>	 <p>Міжнародна медійна підтримка</p>